

faciendi sit pars essentialis sacramenti; in re autem exhibitam, sive executione eisdem sit tantum pars integralis. Et quidem quod contritio spectat ad materiam essentialem huius sacramenti ex eo patet, quia quando absolute loquendo Confessio dicitur huius sacramenti materia, intelligitur confessio dolorosa, quae sit cum peccatorum detestatione, & ideo haec tanquam una adaequata materia assignatur, nam sine hac confessio non haberet veram rationem accusationis sui ipsius, sed esset solum historia quaedam narratio, vel simulata quaedam accusatio, unde illa actio non haberet veram rationem iudicii.

Tum quia ad hoc sacramentum est necessaria accusatio sui, & talis, quae tendat ad reconciliationem cum Deo, nam hoc iudicium per se primo institutum est ad reconciliandum peccatorem cum Deo ut autem ad reconciliationem tendat accusatio, necessario requiritur, ut sit signum interioris poenitentiae; nam etiam pueri ipsa dolore natura, ut delicti veniam a parentibus impetrare possint, peccatum suum cum in ostensione poenitentiae agnoscunt; Et licet contritio non sit in seipsa immediate sensibilis, manifestatur tamen, & fit sensibilis per confessionem, sicut anima secundum se non apparet, sed per exteriorem corporis motionem, & hoc sufficit ut sacramenti essentiam constituendam concurrere possit, & ut pars eius dicatur; sicut in Eucharistia corpus Christi est pars principalis illius sacramenti in multorum sententia, & tamen secundum se non est sensibilis, sed per species panis, & verba consecrationis, & in Sacramento Matrimonii consensus conjugum est de eius essentia quamvis non sit sensibilis per se, sed tantum per signa externa.

308. Deinde quod satisfactio in voto, seu proposito saltem implicitum satisfaciendi in vindictam peccati commisi sit pars essentialis huius sacramenti deducitur ex Scoti 4. dist. 1. Equi. 1. E. ubi ait, quod dum perficitur sacramentum poenitentiae per absolutionem, debet poenitens habere votum satisfaciendi, & hoc modo satisfactio dicitur concurrere tunc ad perficiendum sacramentum, qui enim contritus, vel attritus constituitur, habet etiam votum, & propositum satisfaciendi, id est, solvendi poenam post absolutionem relinquendam nisi peccator tale propositum non haberet saltem implicitum, sed haberet voluntatem contrariam, vel negativam, sacramentum non conficeretur, ergo in hoc sensu pars eius essentialis conferri debet, nam iudicialis absolutio essentialiter dicitur accusationem delicti cum proposito exequendi poenam a Iudice infligendam, & ipsam Iudicem sententiam, & in hoc sensu Brancatus loc. cit. tenet satisfactioem quoque esse partem essentialem huius sacramenti, & non tantum integram, quod etiam docet Amicus dist. 10. sect. 8. n. 89.

Tandem quod satisfactio in re exhibitam non sit pars essentialis, sed tantum integralis, patet ex rationibus adductis a Receptoribus citatis, quia enim perfecta est essentia sacramenti, & collata iustificationis gratia ad executionem satisfaciendi in iudicium, ideo satisfactio re ipsa exhibitam pars essentialis sacramenti conferri non debet, sed tantum integralis, licet ad primum, & praecipuum eius effectum non sit necessaria, licet ad remissionem culpae, cum haec a satisfactioe re ipsa exhibitam non dependat; concludit tamen ad secundum effectum, scilicet ad remissionem poenae temporalis, & ideo satisfactio sit sumpta dicitur tantum pars in integralis, quia sine ipsa non constaret utrum essentialiter sacramentum, sed veluti mutilum, sicut se habet homo ex anima, & corpore essentialiter constans, deficientes tamen brachia, aut alia parte ex illis, quae dicuntur integrales; quia hoc sacramentum non solum est signum, & causa remissionis culpae, sed etiam poenae relictae ex peccato, cum hoc tamen discrimine, quod primo, & essentialiter constituitur per rationem signi praecise significantis remissionem peccati, secundario autem remissionem poenae temporalis, & ideo satisfactioe deficiente licet adhuc in sua essentia constitutum remaneret ob remissionem peccati vi ipsius obtentam, remaneret tamen veluti mutilum, quia non esset signum, & causa remissionis poenae temporalis post remissionem peccati adhuc remanentis.

309. Quarto tandem ex dictis concludendum est, sacramentum poenitentiae essentialiter constare contritione, confessione, & proposito saltem implicito satisfaciendi, tanquam materia, & absolutione iudiciali Ministri, tanquam forma. Ratio est, quia primarius, & adaequatus conceptus huius sacramenti totaliter, & adaequate considerati modo superius explicato est, esse signum efficax gratiae reconciliativae peccatorum cum Deo per modum iudicii absoluti, totum, ut omnes concedunt; sed hic conceptus non salvatur sine omnibus enumeratis, scilicet, sine contritione, confessione, & satisfactioe in voto, seu proposito satisfaciendi ex parte poenitentis, & absolutione iudiciali ex parte Ministri, ergo &c. Minor probatur, nam iudicialis absolutio essentialiter dicitur, & importat accusationem delicti cum proposito exequendi poenam a Iudice infligendam, & ipsam Iudicem sententiam, ut supra dicebamus; quatenus autem est signum gratiae cum Deo reconciliativae non cessat supponit contritionem ex parte reconciliandi; sine qua perfecta reconciliatio intelligi nequit, ut patet ex probatione primae partis asserti praecedentis; ergo sine omnibus praedictis conceptus huius sacramenti essentialis adaequate salvari nequit, scilicet, sine contritione, confessione, & proposito satisfaciendi, tanquam materia ex parte poenitentis, & iudiciali absolutione, tanquam forma ex parte Ministri, ut bene dicitur, Amicus loc. cit.

judicia absolutione, tanquam forma ex parte Ministri, ut bene dicitur, Amicus loc. cit.

Confirmatur, quia nihil obstat, quin omnia praedicta dicantur partes essentialis huius sacramenti adaequate accepti pro aggregata iam explicato, quod est proximum fundamentum significationis sacramentalis, vel enim obstat, quia sunt res diversae, & non componitur aliquod per se unum, cum non se habeant per modum per se actus, & per se potentiae, vel cum omnia importantur aequaliter per concretum sacramentum, sed unum in recto, & aliud in obliquo; sed primum non obstat, impedit enim solum, quin dicantur partes essentialis entis per se metaphysice, & logice, ut patet hoc esse essentialia, datur alius etiam modus essendi tale, nam omne accidens concurrentis cum substantia ad totum accidentale constituendum dicitur essentialia toti, cum non minus ad illud requiratur unum, quam aliud; Neque secundum obstat, quia ut dictum est ab initio articuli, non repugnat, aliquam esse partem aliquam concretam; quae tamen per illud non significetur in recto, sed tantum in obliquo, ut patet de albo, cuius pars intrinseca tam est albo, quam subiectum, esse unum importetur in recto, & aliud in obliquo; ergo etiam in proposito non obstat, quin actus poenitentis, & absolutione dicantur partes essentialis huius sacramenti.

310. Dices repugnat, duas esse partes alicuius compositi essentialis, quarum una importetur in recto, & alia in obliquo, ut ambigat ad essentiam rei spectant, & ab eadem in recto importari debent, namque importantur in obliquo tantum non pertinent per se ad essentiam, & ratione rei definitibilis, sed solum tanquam ad ita menta; si ergo actus poenitentis etiam sunt partes huius sacramenti essentialis, & ad eius essentiam spectant, ipsi quoque in recto importari debent, sicut absolutio, & non tantum in obliquo, & pro connotato; quod si in obliquo tantum importentur, ut postea dicemus, iam eo ipso ad essentiam sacramenti non spectant, ut eius partes essentialis.

Resp. assumptum verificari tantum in ente per se uno logice, & metaphysice, quod quidem cum componitur ex rebus ad idem genus pertinentibus, verum & proprie unam habet essentiam, & non plures, atque adeo partes eius essentialis ambae in recto importari possunt; at in composito per accidens, quod talem rigorosam non habet essentiam unitatem, quia componitur ex rebus diversorum generum, non ita contingit, sed potest habere partes ad eius constitutionem pertinentes, quarum una tantum importetur in recto, alia vero in obliquo, ut patet in concretis accidentalibus; Ita autem evenit de sacramento poenitentiae in proposito nostro, nam ut notat Sc. 4. dist. 2. sacramentum dupliciter sumi potest, uno modo pro materiali, sive pro denominato, alio modo pro formali, sive pro se significato, & quia hoc secundo modo non est, nisi respectu signi ad signatum, ideo importat aliquid per se unum, & est propria definitio, de definitibilis primo modo non est, aliquid per se unum, inquit Doct. quia multa aggregat diversorum generum, ut Baptismus, verba, & absolutionem, & sic non est definitibilis definitione propria dicta, & simpliciter quiddam, quae est per se unius, quates, & verba non faciunt unum per se unitate entis per se definitibilis, sed sunt unum unitate aggregatae diversorum generum, ut Baptismus sacramentum pro materiali, & denominato sumptum, de unitate non potest, nisi definitione per se additam, dum in qua utique potest unum in recto significari, & aliud in obliquo, seu pro connotato; cum igitur hic sit sermo de sacramento poenitentiae pro materiali, & denominato, nempe pro aggregato ex rebus, & verba, quod est proximum, & adaequatum subiectum significationis sacramentalis, nullum est inconveniens, quod partes ad eius essentialiam constitutionem concurrentes, qualescumque sit vitas eius essentialis, se habeant, quod una importetur in recto, & caetera in obliquo; patet in omnibus concretis accidentalibus.

ARTICULUS SECUNDUS.

Soluntur obiectiones.

311. In oppositum obicitur Scotista, Doctoris sententiam defendere volentes potius, ut verba sonant. Primum quia sacramentum poenitentiae est ens physice simplex, est enim relatio signi efficaciae gratiae peccati remissionis, quae relatio est ens physice simplex; ergo nequit compositionem partium physicarum admittit, ut sunt actus poenitentis, & verba Sacerdotis.

Confirmatur, quia hoc sacramentum essentialiter consistit in sententia absolutoria Iudicis, absolutio autem actus poenitentis non includit. Denique tam Concilium Florentinum, quam Tridentinum loc. cit. appellant actus poenitentis quasi materiam, quae est particula distrahens, & diminuens; ergo non sunt vera huius sacramenti materia.

Resp. sacramentum poenitentiae pro formali, & metaphysice inspicitur utique esse ens physice simplex, ut verba sonant. Primum quia sacramentum poenitentiae est ens physice simplex, est enim relatio signi efficaciae gratiae peccati remissionis, quae relatio est ens physice simplex; ergo nequit compositionem partium physicarum admittit, ut sunt actus poenitentis, & verba Sacerdotis. Non denique satisfactio, quia haec sequitur sacramentum, iam in suo esse essentialiter constituitur; tum quia materia debet antecedere

Ad

Ad Conf. constat ex dictis n. 311. falsum esse, sacramentum hoc in sola Iudicis sententia praecise consistere, & in sola absolutione, quia non quaecumque absolutio sufficit ad remittendam peccata, sed debet esse absolutio peccati, per confessionem dolorosam explicatam, autem in hoc ipso includitur confessio, & dolus; tanquam partes sacramenti intrinsecae, nam includitur absolutio non quaecumque, sed a peccato per confessionem dolorosam explicatam absolutio autem illa, prout talis, constituitur formaliter ab ipsa confessione, & dolore praecedente, nam ab illis formaliter habet, quod denominatur absolutio peccati cum dolore confitenti, quare si absolutio prout sic denominata hoc sacramentum constituit, necesse est, quod etiam ad talem constitutionem concurrant illa, a quibus formaliter talis absolutio denominatur; quae ratione Scot. dist. 4. q. 4. d. 2. hinc hoc sacramentum, quod sit absolutio hominis poenitentis, per quod innuit, etiam actus poenitentis saltem in obliquo ad eius constitutionem concurrere.

Ad ultimum, vocat Concilium actus poenitentis quasi materiam in hoc sacramento, quia in aliis sacramentis materia est aliquid sensibilis, & tangibile corpus, seu eius applicatio, ut aqua, & absolutio, oleum, & unctio, in hoc autem non est talis materia corporea, sed forma humana locutio, ita Conc. explicat Catechismus de sacramento poenitentiae n. 14. loquitur etiam Conc. cum tali limitatione, quia ibi cum confessione contritionem quoque & satisfactioem coniungit, satisfactio autem in re exhibitam non est proprie, & essentialiter materia, ut dictum est, & contritio non nisi medianter confessione fit per accidens sensibilis; & denique sic loquitur, ut innuat, etiam communem modum loquendi Scot. de partibus poenitentiae posse tutissime defendi, ut diximus ab initio quaest.

312. Secundo arguitur, quia Concil. Trident. 14. cap. 3. essentiam huius sacramenti positivum in absolutione constituit, cum inquit, vim, & efficaciam huius sacramenti praecipue sitam esse in absolutione, & sic etiam loquitur Conc. Colon. 6. 3. poenitentia, quatenus sacramentum, positivum in absolutione consistit; ergo non in actibus poenitentis. Conf. quia in aliis sacramentis actus illius, qui sacramentum recipit, non sunt partes sacramenti v.g. in Ordinatione acceptio libri, quem Episcopus tradit, quatenus se tenet ex parte ordinandi, non est pars sacramenti, sed traditio, quatenus se habet ex parte ordinantis, & sic de aliis; ergo neque in hoc sacramento debent actus poenitentis assignari pro materia. Tandem ut partes component totum aliquam requirunt conjunctionem, sed contritio, confessio, & absolutio nulla requirunt conjunctionem, nam contritio praecedere potest confessionem, & confessio multo tempore potest praecedere absolutionem, ergo &c.

Resp. cum Concilium, vim huius sacramenti praecipue in absolutione consistere, non negavit, imo potius eo ipso indicavit, in aliis etiam partibus sitam esse efficaciam huius sacramenti, licet non ita praecipue, & sic etiam explicandum est Conc. Colon. cum dicit, positivum in ea situm esse hoc sacramentum. Ad Confirmationem negatur consequentia, & disparitas petenda est ad Deo insituisse, cur voluerit in hoc sacramento concurrere actus, ut partem sacramenti in aliis vero non, ut patet in Baptismo, ubi dispositiones hominis baptizandi non dicuntur constitutive Baptismi; Unde non obstat tantum vim facit in hac parte Hiquius 4. d. 14. q. 4. n. 6. falsum enim ibi affirmari, dum inquit, contritionem non requiri aliter ad poenitentiam, quam ad Baptismus peccatoris adulti, falsum, inquam est, quia Christus in hoc sacramento insituit, ut actus poenitentis concurrant per modum partium illius, non sic in Baptismo actus adulti baptizandi. Christus enim non solum absolutionem, sed etiam actus poenitentis insituit, ut ad eorum omnium positionem poneretur gratia, & peccata remitterentur, ut colligitur ex 1. Jo. 1. Si confitemini alteri peccata vestra, fidelis est, & iustus, ut veniat et nobis peccata, & non detur ab omni iniquitate. Ad ultimum negatur minor, scilicet enim inter illas partes coniunctionis moralis, qualis inter accusationem re, & Iudicis sententiam intercedere solet, quemadmodum de matrimonio constat, in quo consensus unius consensus alterius multo tempore praecedere potest, ut enim dictum est dist. 1. de sacramento in genere, 3. art. 1. n. 109. cum haec sint composita moralia, moralem tantum, & non physicam requirunt conjunctionem, quanta scilicet sufficit ad moralem contactum, & iudicium salvandum.

313. Tertio obicitur, quia Sacramentum poenitentiae est absolutio hominis poenitentis facta legitime a Sacerdote, sed neque contritio, neque confessio, neque satisfactio sunt partes huius absolutionis, ergo &c. probatur minor, contritio nequit esse pars poenitentiae, seu absolutionis, quia ipsa est spiritualis, cum sit actus internus, partes autem sacramenti debent esse sensibiles, tum quia potest dari sacramentum poenitentiae informem defectu contritionis, sed factum tamen informem velut sacramentum, ut constat de Baptismo; Neque etiam confessio est pars poenitentiae, quia potest hoc factum dari sine confessione per signa tantum, ut de moribus dicit Rituale Pauli V. ubi quia confessio applicat tantum materiam, supra quam cadere debet absolutio, ergo non est materia, sed tantum conditio. Non denique satisfactio, quia haec sequitur sacramentum, iam in suo esse essentialiter constituitur; tum quia materia debet antecedere

Me id in Quaest. 11. sentent.

re formam, satisfactio autem non antecedit, sed subsequitur formam huius sacramenti, ergo non est pars materia.

314. Resp. quod licet sacramentum poenitentiae dicatur absolutionem hominis poenitentis in recto, adhuc tamen dicit etiam in actu ipsius poenitentis in obliquo, nam sola forma, sive absolutio sine actu requiritur confessionem rei, sicut in foro externo accusatione actoris, & confessionem vel rei, vel testium, unde licet contritio, confessio, & satisfactio in voto non sint partes absolutionis, sunt tamen partes aggregatae actibus poenitentis, & absolutionis, quod est proximum, & adaequatum fundamentum significationis sacramentalis, nempe gratiae peccati remissionis. Ad primam instantiam de contritione iam dictum est, quod licet non sit in seipsa immediate sensibilis, sit tamen sensibilis per confessionem, & signa externa; & falsum est, dari posse sacram. poenitentiae informem defectu contritionis, sicut dari potest sacram. baptismi, cum nequeat forma huius sacramenti, nisi in peccata aliquo dolore reconciliari, cum Deo informata, ut docet expressè Doct. dist. 1. q. 5. 8. Contra istam opinionem in fine, & nos iam diximus 4. dist. 2. de Baptismo q. 5. art. 3. Ad 2. instantiam de Confessione, in eo casu signa ipsa verborum confessionis subire, sicut in matrimonio nutus vigenti verborum suppletur possumus, & quamvis confessio, ut applicat, & subicit peccata Sacerdoti, & clavibus, sit sola conditio nihilominus ut eam accitio facti sui cum spe veniae virtute clavium obtinenda, non tantum est conditio, sed etiam materia proxima hoc sacramenti, intrinsece constitutiva, & integrans. Ad 3. instantiam dicimus, quod licet satisfactio re ipsa exhibitam, seu eius executio absolutionem sequi solet, & sacramentum iam in sua essentia sit constitutum, non tamen satisfactio in voto, seu propositum saltem implicitum satisfaciendi, in quo tantum sensu dicimus, esse eius partem essentialem, ut constat ex dictis n. 314. & falsum est etiam, in sacra. m. semper materiam debere praesupponi formam, ut patet in baptismo, qui valide administrari potest, etiam si forma baptismi proferatur, & de iure sit ablutio fiat.

415. Quarto arguitur, ex absurdo, nam si ista tria essent partes sacramenti poenitentiae, sequeretur, non solum Sacerdotem, sed etiam poenitentem esse huius Sacram. Ministri, quia causat contritionem, confessionem, & satisfactioem. Deinde quod ipse poenitens causaret in se gratiam, & liberationem a culpa, quia ponet partialiter id, quod causat gratiam sacram., atque ea dem ratione poterit dici seipsum absolvere, nil enim aliud est absolvere, nisi peccata vincula peccatorum, quod sit causandum gratiam, quae peccata expellit. Tandem quia si actus poenitentis operentur sacramentaliter gratiam causandam partialiter cum absolutione, tunc cum efficerent ex opere operato, cum hic sit modus causandi sacramentorum; hoc autem falsum est, quia cum ipsi concurrant tantum per modum moralis dispositionis, & meriti de congruo, neque aliquid efficere, nisi ex opere operantis.

316. Resp. negando consequentiam, quia contritio, & confessio tantum conferunt ad huius sacramenti efficaciam, in quantum subest absolutioni Sacerdotis, ut dictum est n. 311. in fine, & poenitens licet peccata deferat, non tamen ea absolvit, in quo actu proprie constituit ministerium, & iudicium; nam iudex est ille solus, qui sententiam proferat, licet etiam in ipso humano iudicio alia quoque operationes, ac personae substantialiter interveniant. Ad 2. patet ex dictis ibidem, poenitentem dici posse partialiter in se gratiam causare, quatenus actus eius simul cum absolutione Sacerdotis sunt ad Deo assumpti, & insituti in parte causae moralis gratiae, & remissionis peccatorum, quae ratione magis proprie dici debet, non poenitentem, sed actus eius esse causam gratiae partialem in genere mortis; nam illis quia convenit, quod sint causa gratiae, & illius productivae saltem moraliter, quatenus subiciuntur potestati clavium, Deus enim movetur ad dandum gratiam intuitu integri facti, ut indicat Trid. sess. 14. cap. 2. dum inquit, vim, & essentiam huius sacramenti, praecipue sitam esse in absolutione, nam particula illa praecipue indicat, in aliis quoque partibus licet minus principaliter sitam esse huius sacramenti, & efficaciam, ut supra notavimus; non ob id tamen poenitens virtute suorum actuum dici potest, seipsum absolvi, & hoc hic actus illi tantum convenit, cui data est a Christo potestas absolutionis, & qui sententiam proferat, qualis est solus sacerdos, & absolutio est actus habentis auctoritatem ad iudicandum, vel dimittendum poenitentem autem tale auctoritatem non habet, sed solum illas actus ponere potest, quae partialiter concurrunt ad denominandum sacramentum absolutionem nomine Christi, & quando ipsa proferat verba consecrationis, quia Christus non dedit illi potestatem absolvi, aut loquendi eius nomine, nisi in tali casu, quod loquitur, praecedat confessio dolorosa poenitentis. Ad 3. actus poenitentis dupliciter considerari possunt, vel praecise ut ab ipso poenitente procedunt, vel ulterius prout subiciuntur potestati clavium; primo modo considerati gratiam causare nequeunt, nisi ex opere operantis, & per modum meriti de congruo; secundo autem modo possunt eam causare etiam ex opere operato, quatenus simul cum absolutione sacerdotis sunt ad Deo assumpti, & insituti in parte causae moralis gratiae, & ut ad eorum positionem cum absolutione ponatur etiam gratia, & est id, quod inquit Suarez dist. 18. sect. 2. & Coninch dist. 4. sect. 4. in fine.

Bb 2 actus

per modum iudicii, quae est particula, quae hoc sacramentum in propria specie determinatur, ac constituitur; Alii definiunt, quod Penitentia est confessio, iugiter facta in foro Penitentiae, & absolutio iudicii signata, ita dicitur, sup. 18. scilicet, cum aliis, quae etiam definitio deficit, quia ex tribus penitentiae partibus solum continet confessionem, cum tamen alibi quoque sint ad opus essentiam, & perfectionem necessariae, modo iam explicato.

326 Scopus autem a diff. 14. q. 4. sub A. hoc sacramentum definit, quod est absolutio hominis penitentis facta certis verbis cum debita intentione prolati a Sacerdote iurisdictionem habente ex institutione divina efficaciter significantibus, absolutioem animae a peccato. Quae definitio ex teris exactior censeri debet, quia huius sacram. quidditatem per omnes causas explicat, etiam illa prima particula absolutio explicat formam huius sacramenti pro aggregato sumpti, & iurisdictionem, quae in omni factam, verba sunt forma. hic explicatur genus verborum, scilicet, absolutioem; illa particula hominis penitentis materialem explicat causam, quia penitentis actus sunt materia huius sacramenti, modo superius explicato; alia dicitur particula, a Sacerdote iurisdictionem habente ex institutione divina, causam efficientem, quae est, tum ministerialem, qui est Sacerdos, tum principalem, qui est Deus, illa particula significantibus explicat formale per se huius sacramenti, etiam in sepe dictum est ex Scoto d. 3. q. 2. §. hic primo relatio signi ad signatum est formale per se in quocumque sacramento, ac tandem illa particula absolutioem animae explicat causam finalem proxima huius sacramenti, ergo est definitio data per omnes causas, atque ideo exactior est exactior.

327 Confirmatur, quia illata definitio explicat quoque hoc sacramentum per genus, & differentiam, nam absolutio est quid commune, si quidem in communi pertinet ad quemcumque Iudicem in suo foro, differentia vero addit illam contrahunt ad forum Ecclesiae interius, & ad penitentiam, & prima differentia est hominis penitentis, per quam hoc sacramentum distinguitur ab absoluteione facta in iudicio humano, in quo non attenditur penitentia vel, sed innocentia; secunda differentia est facta certis verbis, per quam forma verborum designatur, quibus debet uti sacerdos in tali absoluteione; Tertia particula est a Sacerdote, per quam indicatur, quis sit huius sacramenti Minister, & quae debet habere conditiones. Quarta particula est, ex institutione divina efficaciter significantibus absolutioem animae a peccato, per quam significatur effectus huius sacramenti, per quem ab aliis distinguitur, & praeterit a baptismo, quia in baptismo non solum peccatum tollitur, sed etiam poena, at per hoc tollitur quidem culpa, sed non tota poena, & in baptismo non tollitur peccatum per absoluteionem, & per modum iudicii, sicut nec in extrema unctione, sed per absoluteionem, id est, mundationem totalem a culpa praeteritum originale.

328 Sed Obijcies, quod definitio debet explicare definitum per partes essentielles; haec autem non est huiusmodi, quia partes essentielles sacramenti penitentiae sunt materia, seu quasi materia, & forma ex Concilio Florentino, & Tridentino, materia autem huius sacramenti sunt actus penitentis, & contritio, confessio, & satisfactio, quae hic non exprimitur.

Confirmatur, quia definitio debet constare ex genere, & differentia, quae hic non apponuntur, nam genus commune omni sacramento est signum sensibile, quod hic non exprimitur. Denique sacramentum hoc pro formali relationem signi importat, sicut & cetera sacramenta, ergo per hoc est definiendum, & non tantum per absoluteionem, quae est relationis signi fundamentum.

Resp. negando maiorem, nam materia, vel quae materia explicatur per illam particulam hominis penitentis, quae significat hominem actus penitentiae habentem; neque opus fuit, illos singillatim exprimere; ponuntur autem in obliquo, quia sola absoluteio, quae habet rationem formae, importatur in recto, non enim significat gratiam peccati remissionem post baptismum commissum, sed etiam per aggregato ex rebus, & verbis, in quo fundatur significatio sacramentalis ei propria, prout ab aliis distinguitur, sacramentum.

Ad Concl. negatur minor dicitur enim absolutio penitentis facta certis verbis efficaciter significantibus, quod idem sonat, ac si diceretur in recto, quod in absoluteio significans gratiam peccati remissionem; alia vero habent rationem differentiae, ut explicatum est. Ad ultimum patet per idem, nam definitur per relationem signi, & per absoluteionem actus penitentis connotantem, quo pacto est fundamentum talis relationis, & talem significationem sacramentalem significat, ut ab aliorum sacramentorum significatione secerentur. Et ita praeteritum definitum erat, quia ut dictum est ab initio huius articuli sub nom. 327, hic non definitur sacramentum penitentiae praecise pro formali sumptum, ut significat gratiam peccati remissionem post baptismum commissum, sed etiam per aggregato ex rebus, & verbis, in quo fundatur significatio sacramentalis ei propria, prout ab aliis distinguitur, sacramentum.

329 Ex dictis deducit potest illius quantitatem resolutio. An sacramentum penitentiae sit unum, & quia unitate. Nam si sumatur pro formali, & in ratione signi est unum, per se ut deducitur ex Scoto d. 4. q. 2. §. hic primo d. 1. q. 1. §. 1. quia sub tali ratione constat ex per se actu, & per se potentia; constat enim ex ratione

signi, ut sic, & ratione talis signi specifici, scilicet, gratia peccati remissionis post baptismum commissum, quo pacto est ens per se unum, quia licet pro fundamento plura connotet diversorum generum, scilicet, aggregatum ex verbis absoluteionis, & actibus penitentis, tamen pro formali importat per se unum; quia non est maior ratio, cur signum sensibile, ut sic, constituat unam per se rationem sacramenti in communi, non obstante fundamenti diversitate, seu non per se unitate, alia vero species signi sub eo contentae eade ratione nequeunt talem habere unitatem in communi. Si vero sacramentum penitentiae sumatur pro omnibus illis, quae includit tam pro formali, quam pro materiali, & fundamentale signi, sic utique est unum per accidens, ut Doctor docet ibidem, quia nulla relatio cum suo fundamento facit per se unum, tale autem est sacramentum hoc secundum suum esse formale, & materiale spectat, ut, nam formale est relatio, materiale autem, super quod fundatur relatio signi, est totum illud aggregatum ex actibus penitentis, & absoluteio. Si tandem hoc sacramentum sumatur secundum esse fundamentale tantum, hoc est, pro aggregato, quod est fundamentum significationis sacramentalis, neque hoc modo est unum per se, sed tantum per accidens, quia hoc modo sumptum dicitur etiam res diversorum generum facessive existentibus, & invicem separatis, quia ut sic, dicitur contritionem, quae est actus spiritualis internus, & confessionem, ac satisfactioem, quae sunt actus externi, & absoluteionem, quae est actus alterius personae, quae omnia sunt facessive existentia, & ad diversa spectant genera, ad unitatem autem per se requiritur vel simplicitas, vel copositio rerum ejusdem generis, ut patet §. Metaph. c. de Uno, quia unum per se ex per se actu, & per se potentia constare debet.

330 Postremo, sacramentum penitentiae sive pro formali spectetur, & ut ens per se unum, sive secundum esse materiale tantum, sive ad quae secundum esse formale, & materiale simul, praesens ab hoc, & illo individuo, non est unum genere, sed tantum specie. Ratio est, quia pro formali est signum remissionis peccatorum post baptismum commissum, hoc autem, quod est esse remissionis efficaciter peccatorum post baptismum, non est divisibile in plures species, ergo suo tali ratione est unum tantum species; Si vero sumatur pro materiali tantum, sive etiam pro aggregato ex materiali, & formali, id est, ex rebus, & significatione, neq; in hoc sensu plures sub se habet aggregatorum species, sed tantum plura individua, quodlibet enim aggregatum ex actibus penitentis, absoluteio, & relatione signi essentialiter coexistit in ratione aggregati a Christo assumpti in causam gratiae, & remissionis peccatorum, neq; inter plura talia aggregata ulla differentia specifica assignari potest, per qua diversificari possunt, sed tantum numerica, ut dicuntur patet; ergo illud totum aggregatum nequit dici unum genere, sed tantum unum specie.

Dices; aliquid ex his aggregatis continet contritionem pro dispositione penitentis ad sacramentum recipiendum, aliquid vero continet attritionem tantum, quae a contritione specie distinguitur, ergo etiam a illa aggregata erunt species diversae, materia autem huius fundamentorum significationis sacramentalis unum fundamentum penitentiae specie ab alio distinguitur, unde in tota huius amplitudine sumptum erit unum unitate genere. Resp. quod si cut panis, & vinum, licet specie differant, tamen ut consecrata in Euchar. non faciunt aggregata specie diversa ex rebus sacramentalibus, & significatione; sic in proposito est contritio, & attritio specie differant, tamen spectata, ut requirit ad sacramentum penitentiae, eorum diversitas specifica quoad hoc omnino accidentiter, & materialiter se habet, quia Christus dolorem instituit, in se odium, ac displicentiam peccatorum pro hoc Sacramento, praesens autem a contritione perfecta, & imperfecta, unde contritus non dicitur recipere sacramentum specie diversum ab illo, qui tantum cum attritione ad hoc sacramentum accedit, ut recte Brancus advertit disp. 1. art. 2. §. 1. ubi plura habet de huius sacramenti unitate.

QUESTIO DUODECIMA.

De Materia, & Forma Sacramenti Penitentiae.

331 Jam diximus ab initio quest. prae. art. 1. n. 307, ex Scoto d. 4. q. 2. §. hic primo, duplicem in sacramentis novae legis compositionem considerari posse, iuxta quam duplex quoque materia, ut duplex forma in eis assignari potest, quodlibet enim sacramentum habet compositionem ex relatione signi, & rebus, in quibus talis relatio fundatur, & iuxta hanc compositionem, quae sacramentalis dicitur, forma est relatio signi, materia vero res, in quibus fundatur; Et verbum res, in qua fundatur relatio illa, plura includit, nimirum verba, & alia, quae non sunt verba, habet aliam quoque compositionem ex rebus, & verbis; quia ergo talis compositio est jam in Sacramento penitentiae repetitur, nempe ex verbis absoluteionis a Sacerdote prolatis, & ex actibus ipsius penitentis, ut constat ex quaest. praeced. videndum est in praesenti, quodnam ex illis habeat rationem materiae, & quodnam rationem formae.

AR.

ARTICULUS PRIMUS.

Quoniam sit huius Sacramenti Materia.

332 Pro resolutione questionis recedendum est ex dictis disp. 1. de sacramentis in genere, materiam sacramentorum duplicem esse, remotam scilicet, & proximam, materia remota sacramenti dicitur illa, circa quam versatur materia ipsa proxima, ut in Baptismo aqua dicitur materia remota, quia circa illa versatur absolutio, quae est materia proxima; & in extrema unctione materia remota est oleum benedictum, quia circa illud versatur unctio, quae est illius sacramenti materia proxima; Rursus materia alia est ex qua, & alia circa quam, prima dicitur quaeque res concurrans ad constitutionem alterius rei per modum subiecti, ut lignum respectu arboris, vel statue, & dicitur ex qua, quia ex ea, & forma res constat, & compositio; Materia vero circa quam proprie talis dicitur in ordine ad aliquam potentiam, vel actum, & est quaeque res quae potest esse obiectum alicuius potentiae, vel actus. Hoc praenotato.

Primo Dicendum est, actus penitentis, scilicet contritionem, seu dolorem, confessionem, ac etiam suo modo satisfactioem esse materiam proximam huius sacramenti. Ita expressè docent Florentinum in litteris Eugenii, & Trid. sess. 14. c. 3, ubi absoluteionem vocant formam huius sacramenti, actus vero penitentis quasi materiam, quare autem adhaerent particulam illam dimittentem, quia, iam explicatum est, q. praec. ar. 2, ubi initio, n. 317. Ratio autem deducitur ex iam dictis disp. 1. de sacramentis in genere q. 3, ab initio ubi loquendo de compositione materiali sacramentorum ex rebus & verbis iuxta doctrinam Scoti hoc. c. 4. §. 3, dicebamus illud, quod est magis significativum, & magis determinativum esse formam; quod autem est in ipsis determinabile, & minus significativum esse materiam, ac ideo dicebamus, committere in quocumque sacramentum rem esse materiam, quia est magis determinabilis, & minus significativa, verba vero est formam, quia sunt magis significativa. Cum igitur ad sacramentum penitentiae componendum pro materiali, & aggregato concurrant res, & verba, sicut ad alia sacramenta, & res sunt penitentis actus, sine quibus forma nihil esset, nec efficacem haberet significationem, sequitur, in hoc Sacramento a tus penitentis merito dici materiam, & verba absoluteionis formam; dicitur autem materia proxima, quia proxime ad ea spectat, quae sunt ad hoc sacramentum simpliciter necessaria, & sine quibus essentia huius sacramenti subsistere nequit, quia ratione dictorum etiam partes huius sacramenti essentielles, ut declaratum q. praec. ac proinde etiam dici debent materia ex qua huius sacramenti, & non tantum circa quam, ut dixi P. Mor. disp. 45. q. 1. in eo ipso, quod Concilia, & Patres actus penitentis appellat penitentiae partes, jam explicari nequeunt de materia circa quam, quia haec nunquam est pars illius, cuius dicitur materia circa quam, sed necessario debent intelligi de materia ex qua, quae necessario habet rationem partis, ut dictum est q. praec. ar. 1. n. 324.

333 Dices, materia ex qua debet esse pars essentialis, & intrinseca, jam actus penitentis non erunt huius sacramenti materia ex qua, quia quomodo sit sacramentum, illi actus non adferunt, nihil autem est intrinsecum, & essentialiter rei, quae sine illo existit. Resp. negando consequentiam, cuius probatio procedit de partibus totius permanentis, non autem successivis, quale est hoc sacramentum penitentiae; nam oratio quoque ex multis partibus constat, quae tamen simul coexistere nequeunt, & sufficit illa coexistentia successiva, & ordo unus ad reliquas, & idem est de hoc Sacramento dicendum; ordo enim absoluteionis ad actus contritionis, & confessionis praeteritis succedit ad unitatem, & coexistentiam huius sacramenti, successivam, inquam, & non permanentem. Dices rursus, postius tales actus a forma discontinuantur per idem; imò per multos dies, ut patet de absoluteione, quae differret, ergo tunc nullus ordo, nec coexistentia salvari potest. Negatur rursus consequentia, quia ut dictum est q. praec. ar. 2. n. 318, succedit inter illas partes conjunctio moralis, qualis inter accusationem rei, & Iudicis sententiam intercedere solet, ut etiam de matrimonio constat, in quo consensus unius conjugis multo tempore praecedere potest alterius consensum, cum enim haec sint composita moralia, moralem tantum, & non physicam requirunt conjunctionem, quanta scilicet, sufficit ad moralem contactum, vel iudicium salvandum, ut universaliter dictum est disp. 1. de sacramentis q. 3. ar. 1. n. 109, de sacramentis, quae, in seri consistunt; adhuc ergo in casu quoque nostro salvetur ordo illarum partium ad invicem, nam Minister de actibus penitentis praeteritis memoriam habens super eos verba profert, & illi actus per speciem representati succedunt ut tunc verba profertantur, & faciunt unum cum eis moraliter, quantum sufficit ad huius sacramenti constitutionem.

334 Secundo Dicendum est; materia remota huius sacramenti sit tantum peccata actualia post baptismum commissam, & vel potius materia remota huius sacramenti sunt peccata actualia penitentis, quatenus sunt materia, circa quam versatur, sicut medicina circa vulnera. Conclufio est Scoti d. 4. q. 2. §. 3, communis in omni Schola, & probatur, quia materia remota huius sacramenti, quod per modum iudicii emendativi fuit institutum, est illa, quae est ma-

teria iudicii sed materia remota iudicii sunt crimina delinquentis emendanda, ergo materia remota huius sacramenti sunt peccata penitentis, Tum quia illa est materia remota alicuius sacramenti, circa quam versatur materia ejusdem proxima, ut dictum est ab initio articuli, sed materia proxima huius sacramenti sunt actus penitentis ex precedenti asserto, qui versatur circa peccata, tanquam circa materiam destruendam; ergo peccata sunt materia remota sacramenti penitentiae. Deinde quod sint peccata tantum actualia post baptismum commissam, probatur, quia peccatum originale, & actualia ante baptismum commissam tolluntur per ipsum baptismum, ut ex Trident. deducitur sess. 14. c. 1. & 2, ubi dicitur, penitentiae sacramentum institutum esse ad reconciliandos fideles post baptismum lapsos; Et ratio est, quia Iudicis sententia non potest valide ferri, nisi in eos, & circa ea in qua iurisdictionem habet; at Sacerdos iurisdictionem tantum habet in eos, qui in Ecclesia per iamjam baptismum sunt ingressi, ac proinde in ea tantum peccata post talem ingressum commissam, peccatum autem originale, aut etiam actualia ante baptismum commissum non subicitur iurisdictioni, aut iudicio Ecclesiae, cum homo, dum ea commisit, non esset subditus Ecclesiae, & Ecclesia non iudicet de illis, qui non sunt subditi iuxta illud 1. Corin. 5, quid mihi de iis, qui foris sunt? Tandem, quod huiusmodi peccata post baptismum commissam illius melius dicitur materia circa quam, quam materia remota ex qua, patet ex dictis q. praec. ar. 2. sub n. 324, nam materia quoque remota est pars constitutiva eius, cuius est materia, ut patet in omni composito tam naturali, quam artificiali, ac etiam in aliis sacramentis, ut patet de aqua in Sacramento Baptismi, & oleo benedictio in extrema Unctione; at peccata nunquam hoc sacramentum constituunt, & ideo non recte ejus materia appellatur actualia remota, si per hanc intelligatur materia ex qua, sed tantum quatenus sunt materia, circa quam versatur hoc sacramentum, sicut medicina circa vulnera, ut etiam Branc. notavit disp. 17. ar. 2. & Conine. disp. 4. dub. 3.

335 Tertio dicendum est, quod omnia peccata actualia post baptismum commissam sunt huius sacramenti materia cum hoc dicitur, quod mortalia sunt materia necessaria, venialia vero tantum sufficientes. Est etiam communis, & Scoti d. 4. q. 2. §. 3, in fine, & habetur ex Concilio Trid. sess. 14. c. 5, & ratio est, quia peccata venialia a fidei commissis veris peccatis, ut suppono, & post baptismum commissam, sed omnia talia peccata sunt huius sacramenti materia, ut constat ex precedenti asserto.

Confirmatur, quia illa est materia huius sacramenti remota, circa qua versatur materia proxima, qui sunt actus penitentis, sed circa etiam circa venialia verari possunt; ergo haec quoque huius sacramenti materia esse possunt. Tandem quod mortalia sint materia necessaria, & venialia tantum sufficientes, probatur, quia Trid. loc. cit. in fine, peccata venialia in confessione omitti posse absque peccato, non autem mortalia; Tum quia sacramentum hoc est necessarium post naufragium, haec enim ratione dicitur a Patribus secunda tabula post naufragium, sed sic est, quod sola peccata mortalia naufragium inducunt, non autem venialia, quia cum gratia naufragante sunt compossibilia; ergo sola mortalia sunt materia huius sacramenti necessaria, non vero venialia, sed tantum sufficientes, & hoc etiam verum est de mortalibus per contritionem remissis, adhuc enim debent subici absoluteio sacramentali, & ideo non nisi in voto sacramenti debeant remitti.

Dices, quando Christus dedit Sacerdotibus potestatem absolvi peccata verbis illis, quorum remissionis peccata &c. vel inclusit venialia, vel non; si non, ergo non dedit eis potestatem ab his absolvi, atque ideo non erunt apta confessionis materia; si includit, ergo sicut propterea fideles obligavit ad confessam mortalia, & dedit potestatem Sacerdotibus ea retinendi, ita etiam de venialibus. Resp. cum Averſa q. 20. ca. 2. Christum in potestate remittendi peccata, quam contulit Sacerdotibus, ineluisse utique etiam venialia, sed non ob id fideles obligasse ad eorum confessionem, & verba Christi in sensu distributivo aecommodo accipi debere pro hoc duplici peccatorum genere, ut illa peccata, quorum remissio est necessaria, cadant sub materia debita, ac necessaria, alia vero, quorum remissio non est necessaria, cadant sub materialibus. Insuper potestas retinendi peccata Sacerdotibus data potest quibus super venialia cadere, quatenus potest Sacerdos denegare eorum absoluteionem homini non disposito, sine qua absoluteio adhuc homo salvari poterit, si non habeat mortale peccatum ad iunctum, & aliis etiam modis remissionem eorumdem venialium obtineat, ut patet ex supra dictis de venialium remissione.

336 Sed est difficultas, an peccata valide confessam, & remissa possint esse materia novae confessionis sacramentalis, & difficultas est de materia sufficienti, non vero necessaria, omnes siquidem fatentur non esse materiam necessariam, cum semel sit dimissa per hoc sacramentum. Negant aliqui Nominales; eo quod nihil amplius circa talia peccata iam confessam, & remissa possit absoluteio operari, nec verificaretur tunc forma absoluteionis, quia peccata iam absoluta rursus absolvi non possunt, ita Gabr. d. 4. q. 1. d. 3. dub. 2. ubi ait, frustra hoc sacramentum iterari super peccata valide confessam, imò Rubion d. 1. q. 2. nō modo censet, illud fore inutile, & sine fructu.